

Farmakologisk behandling af kvalme med ukendt årsag – hos voksne patienter med dissemineret cancer i palliativt forløb

Monika Magdalena Cekala, Speciallæge, Enhed for Lindrende Behandling, AUH, Fagområdespecialist i
Palliativ Medicin,

DMCG arbejdsgruppe

- Alice Kim Larsen, speciallæge i Klinisk Onkologi, fagansvarlig overlæge, Team for Lindrende Behandling, Sygehus Sønderjylland
- Monika Magdalena Cekala, speciallæge i Klinisk Onkologi, afdelingslæge, Enhed for Lindrende Behandling, Kræftafdelingen, Aarhus Universitets hospital
- Martin Steiner, speciallæge i anæstesiologi, overlæge, Enhed for Lindrende Behandling, Regionshospitalet Randers
- Käte Klemmensen Jensen, Cand.cur, Udviklingssygeplejerske, Hospice Vangen
- Anna Jedzini Ogstrup, Cand.scient.san.publ, Akademisk medarbejder, DMCG-PAL

Definition

- Kvalme er en ubehagelig subjektiv fornemmelse, som er ledsaget af følelsen af at skulle kaste op og ofte også af symptomer fra det autonome nervesystem (bleghed, koldsved, øget spytflod, takykardi, diarre)
- Opkastning er specifik fysisk respons, der medfører, at ventrikellindholdet udtømmes retrogradt gennem munden.

Kvalme hos palliativ patienter- et overset problem?

Hos patienter med dissemineret kræftsygdom er forekomsten af kvalme og opkastning hyppig.

20-70% oplever kvalme og opkastning i den sidste uge af deres liv, og det har stor negativ indflydelse på deres livskvalitet

Kvalme og opkastninger kan være forbundet med:

- DÅRLIG APPETIT, NEDSAT INDTAGELSE AF MAD OG DRIKKE, UNDERERNÆRING VÆGTTAB

- DEHYDRERING, ELEKTROLYT-FORSTYRRELSER, NYRESKADE OG MEDICINSK TOKSISK PÅVIRKNING (FX MORFIN)

- IMMOBILISERING, MUSKELTAB OG INDLÆGGELSEN

- MANGLENDE EVNE TIL AT TAGE ORAL MEDICIN

- ENSOMHED, SOCIAL ISOLATION, SLØVHED, ANGST, LAV HUMØR

- SVIMMELHED

OBS. de multifaktorelle
årsager til kvalme og
opkastning, især hos
cancerpatienter

Farmakologisk behandling af kvalme med ukendt årsag

1. 1. linjepræparater	Metoclopramid eller haloperidol skal anvendes som 1. linjepræparater i behandlingen af kvalme med ukendt årsag, hvor andre årsager er udelukket, hos voksne patienter med dissemineret cancer i palliativ fase (B*)
2. 2. linjepræparater	Overvej at tilbyde olanzapin i symptomatisk behandling til voksne kræftpatienter i palliativ fase med kvalme med ukendt årsag, som ikke responderer på 1. linjepræparaterne, eller udvikler ekstrapyramidale symptomer ell

Metoclopramid

- Motilitetsstimulerende midler, øger ventrikeltømmning til duodenum.
- OBS nyrefunktion: GFR 15-60 ml/min: dosis halveres
GFR < 15 ml/min: dosis reduceres med 75%
- OBS ekstrapyramidale gener og tics.
- OBS antikolinerge belastning ved kombination med andre antikolinerge midler.
- Plasmahalveringstid 4-6 timer.

Haloperidol (Serenase)

- 1. generations-lavdosis-antipsykotikum med ringe sedativ effekt.
- ingen effekt på tarmperistaltikken
- virker hæmmende på de dopaminerge neuroner i den centrale del af opkastnings-refleksbuen(CNS)
- OBS ekstrapyramidale symptomer
- OBS malignt neuroleptika syndrom
- Plasmahalveringstid 21-24 timer

Haloperidol- kontraindikationer

Kardiologiske: akut myokardieinfarkt (AMI), forlænget QT-interval, tidligere ventrikulære arytmier, hjertesvigt,

Neurologiske: Lewy Body demens, parkinsons sygdom, progressiv supranukleær parese (PSP)

Olanzapin (Zyprexa)

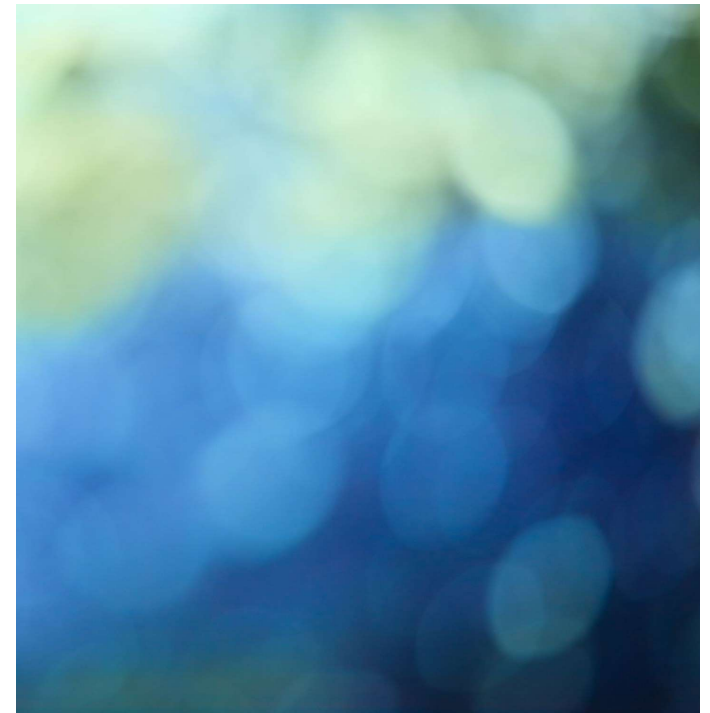
2. generationsantipsykotikum med nogen sedativ effekt.

Lavere risiko for ekstrapyramidale bivirkninger i forhold til 1. generations midler

OBS malignt neuroleptika syndrom

Kontraindikation: Snævervinklet glaukom pga. den antikolinerge virkning.

Plasmahalveringstid ca. 30 timer.

Spørsmål?

Tak